

## «ПРИРОДА – ВІЧНЕ ДЖЕРЕЛО ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ!»

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ  
ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО  
СЕРЕДОВИЩА

5 ЧЕРВНЯ



15 грудня 1972 року Генеральна Асамблея ООН проголосила 5 червня Всесвітнім днем навколишнього середовища, який буде проводитись з метою поглиблення суспільного усвідомлення необхідності зберігати і покращувати довкілля. Обрання цієї дати обґрунтовано тим, що саме в цей день відкрилася Конференція ООН із проблем навколишнього середовища (Стокгольм, 1972) за результатами якої створено Програму ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП). У 2000 році в цей день розпочато програму ООН «Тисячоліття довкілля – приступити до дій». Програма є ще одним нагадуванням людству про його роль в охороні довкілля. Всесвітній день довкілля вважається однією з найважливіших подій екологічного календаря і щороку відзначається в більш ніж 100 країнах світу, починаючи з 1973 року. Щорічне святкування дня довкілля допомагає привернути увагу суспільства до екологічних проблем і підкреслює гостру необхідність в зміні ставлення людини до природних ресурсів.

Питання екології в умовах воєнного стану залишаються актуальними і будуть впливати на формування майбутнього країни.

Злочини проти довкілля теж є частиною воєнних злочинів. Згідно з Женевською конвенцією, «заборонено застосовувати методи або засоби ведення воєнних дій, які мають на меті завдати або, як можна очікувати, завдадуть широкої, довгочасної і серйозної шкоди природному середовищу».

З перших днів російського вторгнення в Україну були зафіксовані обстріли та бомбардування промислових та енергетичних об'єктів, підпали лісів, підриви нафтобаз, забруднення Чорного та Азовського морів (в першу чергу через затоплення суден).

Весь світ сколихнули новини про захоплення Чорнобильської та Запорізької атомних станцій. Окупанти 14 березня підірвали частину боєприпасів на майданчику захопленої ЗАЕС. Радіація могла бути перенесена вітром на інші регіони України та Європи.

Окрім ядерної небезпеки, обстріли та окупація підвищують ризик викидів токсичних відходів з промислових підприємств України.

На сьогодні Державний реєстр потенційно небезпечних об'єктів містить докладні відомості про понад 23 тис. об'єктів, із них 2987 складів, що зберігають високотоксичні пестициди.

Найбільша їх кількість розташована на території Донецької, Дніпропетровської, Запорізької, Харківської та Львівської областей. Частина із цих підприємств опинилася у зоні бойових дій.

Самі бойові дії призводять до не менших небезпек: розлите паливо, зруйнована техніка та відпрацьована зброя, підірвані ракети – все це забруднює ґрунт та ґрунтові води хімічними речовинами та важкими металами.

Навіть після завершення війни деякі екологічні наслідки проявлятимуться роками. На територію України було випущено понад 1100 ракет, знищено близько 4000 одиниць воєнної техніки окупантів різного типу. Це призведе до накопичення канцерогенного сміття.

Російські війська створюють не тільки техногенні та екологічні катастрофи, вони також руйнують природні території, які забезпечували

середовище існування рідкісних видів та оселищ, які знаходяться під загрозою зникнення.

За даними Української природоохоронної групи, 44% найцінніших територій природно-заповідного фонду опинилися в зоні бойових дій, під тимчасовим контролем російських загарбників або є недоступними для України.

У розпал бойових дій, важко побачити реальний масштаб та рівень забруднення навколишнього середовища.

Реальну оцінку вдасться зробити після завершення активних бойових дій, а наслідки українці та українки будуть відчувати роками. Тому зараз важливо фіксувати злочини проти довкілля, аби далі мати змогу судити росію і за них.

**ЛІТЕРАТУРА З ФОНДУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ  
ХНУМГ ІМ. О. М. БЕКЕТОВА З ПИТАНЬ ОХОРОНИ  
НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**



Артамонов Б. Б. Екологічна експертиза : навчальний посібник / Б. Б. Артамонов, Н. Г. Міронова. – Львів : Новий світ-2000, 2019. – 142 с. – (Вища освіта в Україні).

У посібнику розглянуті роль, місце та завдання екологічної експертизи у системі екологічної безпеки України, а також питання організації та проведення державної екологічної експертизи.

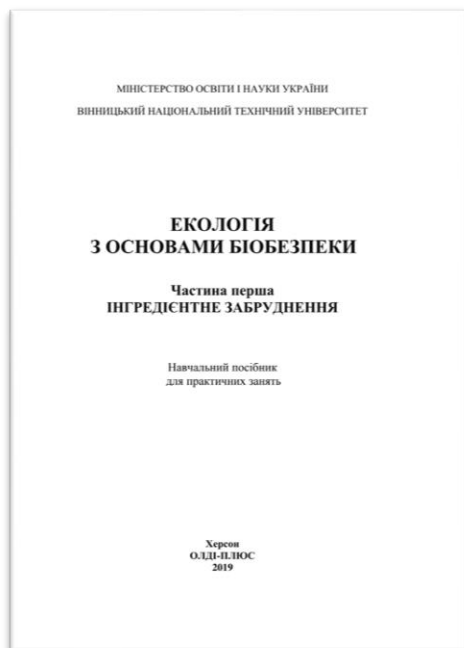
Посібник може бути корисним для студентів усіх форм навчання екологічного напрямку підготовки при вивченні дисципліни «Екологічна експертиза».



Вінклер І. А. Екологічна безпека джерел енергії. Від традиційних до сучасних і перспективних [Текст] : навч. посібник / І. А. Вінклер, Я. Ю. Тевтуль. – Львів : "Новий Світ-2000", 2019. – 277 с.

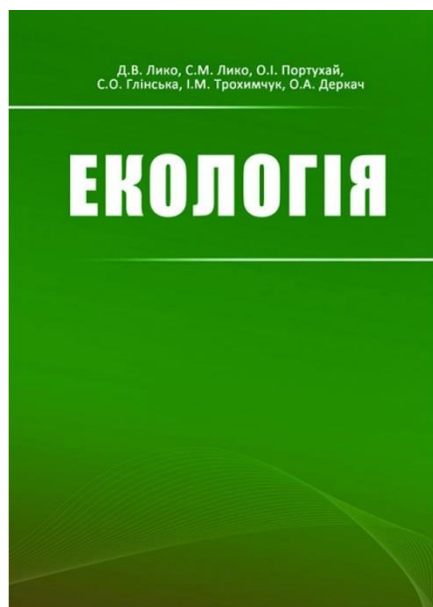
У навчальному посібнику висвітлюються питання, пов'язані з технологією використання традиційних джерел енергії, екологічні аспекти роботи сучасних і перспективних джерел енергії. Розглядаються можливості та екологічні наслідки виробництва енергії відновлюваними та «зеленими» джерелами,

перспективи їх впровадження. Основна увага зосереджена на використанні відновлюваних джерел енергії та напрямках зменшення несприятливих результатів їх роботи.



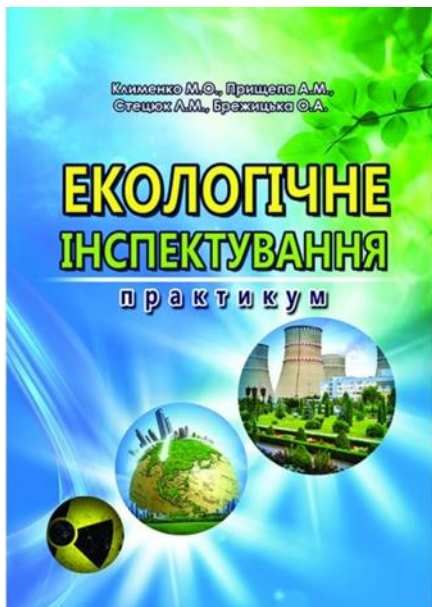
Екологія з основами безпеки. Ч. I. Інгредиентне забруднення : навчальний посібник для практичних занять / [В. Г. Петрук та ін.]. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. – 196 с.

У навчальному посібнику представлений порядок виконання практичних робіт, викладені методики обробки результатів, необхідні довідкові дані, приведені контрольні питання і завдання, а також рекомендована література. Навчальний посібник розрахований на студентів всіх технічних та економічних спеціальностей, інженерів-теплоенергетиків працюючих в комунальній сфері, фахівців управління охорони навколишнього природного середовища, екологічної інспекції та спеціалістів науково-дослідних організацій.



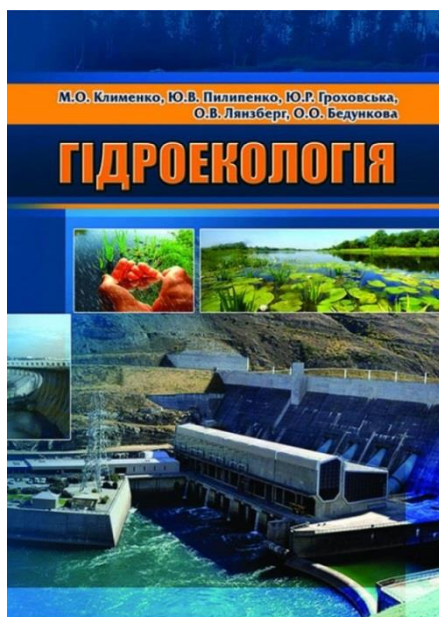
Екологія : навчальний посібник / Д. В. Лико, С. М. Лико, О. І. Портухай та ін. – 2-ге вид. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 300 с.

У навчальному посібнику викладено основні екологічні поняття та закони класичної екології, проблеми прикладної екології та шляхи їхнього вирішення. Він включає: навчальну програму з варіантами завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів; теоретичний матеріал; методичні вказівки для практичних робіт, тестовий контроль поточного й підсумкового рівня знань студентів, термінологічний словник, список рекомендованих літературних джерел.



Екологічне інспектування. Практикум : навчальний посібник / М. О. Клименко, А. М. Прищепя, Л. М. Стецюк, О. А. Брежицька. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. – 228 с.

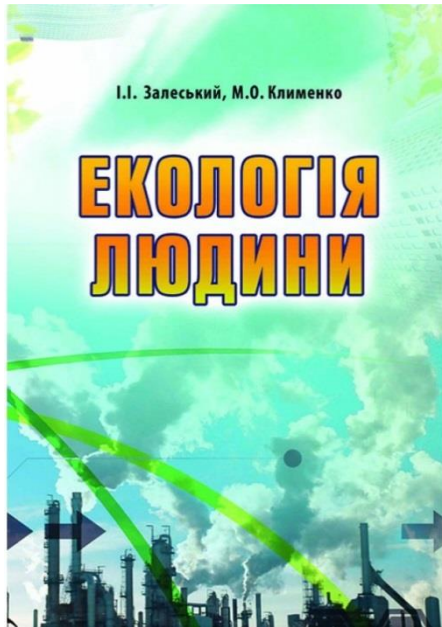
У навчальному посібнику представлені практичні та лабораторні роботи, які направлені на формування вмінь у студентів планувати, проводити інспекторські перевірки з питань дотримання екологічного законодавства суб'єктами діяльності, застосовувати заходи впливу за результатами перевірок, проводити додаткові екологічні обстеження, виміри та лабораторні дослідження, розраховувати розміри відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок скоєння правопорушень екологічного характеру. У посібнику наведені комплекс задач, тестових завдань та тематику круглих столів. Посібник призначено для студентів напряму "Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування".



Гідроекологія : підручник / М. О. Клименко, Ю. В. Пилипенко, Ю. Р. Гроховська та ін. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 380 с.

У підручнику визначено місце гідроекології у системі природничих наук, наведено характеристику гідросфери, особливості впливу абіотичних та біотичних чинників на водні екосистеми, відображено принципи функціонування гідробіоценозів. Особливу увагу приділено аналізу наслідків антропогенного впливу на водні екосистеми різного типу, характеристиці різних видів їх забруднення (органічного, токсичного, радіонуклідного), критеріям оцінки та системам класифікації якості

природних вод, основним принципам охорони, захисту і раціонального використання водних ресурсів. Підручник адресований студентам і викладачам вищих навчальних закладів II-IV рівнів акредитації, аспірантам і науковим співробітникам, фахівцям водного і рибного господарства, охорони природи.



Залеський І. І. Екологія людини : підручник / І. І. Залеський, М. О. Клименко. – 2-ге вид., перер. і доп. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. – 340 с.

У підручнику в певній послідовності розглянуто еволюцію і життєдіяльність людини як біосоціальної істоти, збереження її цілісності у сучасних соціо-економічних умовах. Розглянуті питання забруднення навколишнього природного середовища та здоров'я людини. Смісловим ядром видання є розкриття сутності екології людини як науки, що досліджує взаємовпливи довкілля і людини, адаптацію її до стресогенних чинників, екологічні проблеми духовних цінностей та формування екологічного світогляду. З метою вироблення рекомендацій щодо гармонійного розвитку і збереження генофонду людини, розглянуті питання екологічної моральності, культури та психології особистості. Розглянуті природні і соціально-екологічні фактори, що впливають на безпечне існування людини. Підручник містить тести, глосарій, що сприятиме глибше осмислення викладеного матеріалу. Адресований студентам, аспірантам, що вивчають екологію, викладачам і фахівцям різних галузей науки.



Охорона і раціональне використання земельних ресурсів : навч.-метод. посібник / Д. В. Лико, С. М. Лико, С. М. Долженчук, О. І. Портухай. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 664 с.

Навчально-методичний посібник «Охорона і раціональне використання земельних ресурсів» підготовлений для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації спеціальності «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування». У посібнику розглянуто стан земельних ресурсів України, висвітлено особливості використання земель забруднених важкими металами, пестицидами та радіонуклідами. Приділено увагу напрямкам розв'язання проблем раціонального використання земельних ресурсів при переході до сталого землекористування. Проаналізовано організацію управління у галузі використання і охорони земельних ресурсів та правовий режим земель різних категорій. Посібник включає навчальну програму дисципліни, теоретичну частину, завдання аудиторної та самостійної роботи, методичні вказівки для практичних і лабораторних робіт, тестовий контроль рівня знань студентів.



Соломенко Л. І. Загальна екологія : підручник / Л. І. Соломенко, В. М. Боголюбов, А. М. Волох. – 2-ге вид., випр. і доп. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 352 с.

Розглянуто найважливіші теоретичні питання і розділи з курсу дисципліни «Загальна екологія»: аутоекологія, демекологія, синекологія, основи біосферології та елементи прикладної екології. Вміщено практичні заняття та короткий



термінологічний словник, які сприятимуть глибшому осмисленню теоретичного матеріалу, виробленню навичок його практичного застосування. Буде корисним для студентів, що навчаються за екологічними, біологічними і лісотехнічними спеціальностями, а також аспірантів, викладачів і всіх, небайдужих до актуальних питань екології і збереження довкілля.